gemeente **Roermond**

VOORSTEL AAN EEN COMMISSIE VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: **Ambitiekeuzes Spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte**

Zaaknummer: 38935-2025

Datum: **22 april 2025**

Inleiding

Naar aanleiding van de aangenomen motie ‘Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenlucht’ (23M28) is in 2024 gestart met het opstellen van nieuw beleid voor Spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte. De contouren van het beleid hebben de afgelopen maanden verder vorm gekregen. We willen in dit stadium samen met uw commissie verder richting geven aan het beleid.

We willen met uw commissie van gedachte wisselen en klankborden. Dit voorstel omvat daarom een richtinggevend advies voor de ambitiekeuzes bij de verdere uitwerking. Deze keuzes vormen de leidraad voor het definitieve beleid dat in september 2025 ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Een beweegvriendelijke en sociale leefomgeving in Roermond

De gemeente Roermond beschikt momenteel over een sterk verouderd speelruimteplan (2013-2017), dat zich uitsluitend richt op speelvoorzieningen voor kinderen. Er ontbreekt een integraal beleidskader voor sporten, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte. Het bestaande aanbod sluit onvoldoende aan op de actuele behoeften van bewoners, is weinig flexibel en kent knelpunten op het gebied van bereikbaarheid, veiligheid en inclusiviteit.

De opgaven van deze tijd vragen om een fundamenteel andere aanpak. De gemeente heeft behoefte aan een breed gedragen beleid dat beweging, ontmoeting en inclusie stimuleert voor álle inwoners, van jong tot oud. Daarbij spelen thema’s als gezondheid, sociale samenhang, klimaatadaptatie, ruimtegebruik en wijkgericht werken een cruciale rol. Ook sluit het aan op de groeiende behoefte aan ongeorganiseerd sporten en het versterken van bewonersinitiatief.

Het nieuwe beleid ‘Spelen, Bewegen en Ontmoeten in de Openbare Ruimte’ biedt een integrale benadering waarin voorzieningen voor alle doelgroepen centraal staan. De focus ligt op drie ambities: het realiseren van grootschalige, multifunctionele beweeg- en ontmoetplekken, het versterken van het gebruik van groen en blauw in de stad, en het vergroten van het wijkgerichte, passende aanbod. Per ambitie zijn speerpunten geformuleerd, welke worden toegelicht in de Keuzenotitie (bijlage 2, pagina 4-5-6). De ambities worden uitgewerkt in vijf concrete opgaven, gericht op onder andere bereikbaarheid, sociale veiligheid, gebruiksgemak en bewonersbetrokkenheid. Deze zijn verder uitgewerkt in deelopgaves (bijlage 2, pagina 8). Daarmee ontstaat een toekomstbestendig kader dat bijdraagt aan een gezonde, inclusieve en sociale stad, met aantoonbaar maatschappelijk rendement.

Voor de uitvoering van het beleid is een combinatie nodig van structurele financiering, ambtelijke capaciteit en samenwerking met bewoners en maatschappelijke partners. De komende jaren wordt gestart met uitvoering in vier wijken, op basis van prioriteit. Succesvolle uitvoering vraagt om heldere keuzes, bestuurlijke steun en een integrale aanpak vanuit de organisatie, met ruimte voor maatwerk en participatie in de wijk.

Het beleid wordt opgesteld voor 10 jaar. Voor de eerste vijf jaar (2026-2030) wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld. In het vijfde jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden, waarna een uitvoeringsprogramma wordt opgesteld voor de periode 2031-2035.

Voorstel

Aan de commissie BS en commissie RU wordt voorgesteld:

Richting te geven aan de verdere uitwerking van het nieuwe beleid voor spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte. De commissie wordt daarbij specifiek gevraagd:

1. In te stemmen met de voorgestelde koers, waarin het huidige, verouderde speelruimteplan wordt vervangen door een integraal en toekomstgericht beleidskader dat zich richt op alle inwoners – jong en oud – en inspeelt op actuele maatschappelijke opgaven zoals gezondheid, inclusie en sociale samenhang.
2. Zich uit te spreken over de ambitie voor de uitvoering van het beleid door extra voorzieningen voor ontmoeten en bewegen toe te voegen in de vier wijken waar de behoefte en impact het grootst zijn. Daarnaast wordt geadviseerd één grote, multifunctionele beweeg- en ontmoetlocatie te realiseren volgens het Athletic Skills Model (bijlage 2, pagina 9).

Argumenten

1.1 Integraal opgesteld beleid

Het huidige Speelruimteplan (2013-2017) is sterk verouderd en beperkt zich tot speelvoorzieningen voor veelal jonge kinderen. De maatschappelijke opgaven van vandaag vragen om een breder en toekomstgericht beleid. Het nieuwe beleid voor Spelen, Bewegen en Ontmoeten vervangt het Speelruimteplan en richt zich op alle inwoners van Roermond en stimuleert een actieve, inclusieve en gezonde leefomgeving. Speel-, beweeg- en ontmoetvoorzieningen worden integraal benaderd, met aandacht voor actuele thema’s zoals beweegarmoede, gezondheid, inclusie, veiligheid, ruimtegebruik, wijkgericht werken en bewonersbetrokkenheid.

Voor het opstellen van dit beleid wordt intensief samengewerkt met een breed netwerk van interne en externe partners. Binnen de organisatie onder andere de vakgebieden Stedenbouw, Groen, Klimaatadaptatie, Jeugd, Onderwijs, Mobiliteit, Sport en Gezondheid betrokken. Ook is gesproken met welzijnsorganisaties en adviesraden voor jeugd en senioren. Dit heeft geleid tot een samenhangend opzet voor beleid met zowel ruimtelijke als sociaal-maatschappelijke impact.

1.2 Inwoners zijn expert van eigen wijk

De gemeente Roermond beschikt over veel speelvoorzieningen, maar het is onduidelijk of deze aansluiten bij de behoeften van inwoners. Het huidige speelruimteplan bepaalt vooraf de invulling per locatie bij vervanging of onderhoud, wat regelmatig tot weerstand leidt. Er is behoefte aan een wijkgerichte aanpak waarbij speelvoorzieningen in samenhang worden bekeken en inspelen op veranderende wensen en inwonersinitiatieven mogelijk is.

Vanuit nieuwe beleidskaders stelt de gemeente samen met inwoners ontwikkelplannen op per wijk. Hierin wordt gekeken naar behoeften, lopende initiatieven, geplande vervangingen en verwachte ontwikkelingen. Ook wordt beoordeeld welke voorzieningen goed functioneren en hoe sport-, beweeg- en ontmoetvoorzieningen kunnen worden toegevoegd. Elk ontwikkelplan bevat concrete maatregelen, een tijdsplanning en een aanpak voor participatie. Het plan dient tevens als toetsingskader voor nieuwe initiatieven vanuit de wijk.

In bijlage 4 is de wijkgerichte aanpak schematisch weergegeven.

1.3 Iedereen kan meedoen

Binnen Roermond zijn er aandachtspunten waar het gaat om de beweegparticipatie, sociale binding, inclusie, overgewicht en gezondheid. De gezondheidsverschillen in de gemeente zijn groot en het is de uitdaging om ervoor te zorgen dat deze verschillen kleiner worden. Door de leefomgeving aantrekkelijker, meer uitnodigend en beweegvriendelijker te maken, neemt de kans toe dat mensen er intensiever gebruik van gaan maken.

Investeren in speel-, en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte vertaalt zich uiteindelijk in het vergroten van de maatschappelijke en sociaaleconomische waarde. In lijn met de ontwikkelingen in de gemeente ligt het voor de hand om juist nu te investeren en nieuwe mogelijkheden te creëren zodat inwoners nu en in de toekomst uitgedaagd worden om een gezonde(re) leefstijl aan te nemen door meer te bewegen.

Om dit voor elkaar te krijgen dient het aanbod aan te sluiten op de behoeftes van alle inwoners van Roermond. Het inclusieve aanbod van spelen, sporten en ontmoeten in de openbare ruimte moet worden versterkt waarbij deze toegankelijk gemaakt worden voor o.a. mensen met een mobiele beperking. Er wordt daarom ingezet op de realisatie van meerdere inclusieve speel- en beweegomgevingen. Inclusief betekend voor alle doelgroepen.

1.4 Meebewegen met de trend

Sportverenigingen zijn en blijven een onmisbare centrale rol spelen, vooral voor de jeugd van Roermond. Tegelijkertijd zien we steeds vaker dat volwassenen en jongeren op zoek zijn naar flexibiliteit als het gaat om het moment waarop ze bewegen en sporten en met wie. Het landelijke beeld is dat het aantal mensen dat ongeorganiseerd of anders georganiseerd sporten en bewegen toeneemt, terwijl het aantal mensen dat lid is van een sportvereniging daalt. De Sport Toekomstverkenning (2018) laat zien dat deze trend zich verder zal gaan doorzetten. [RIVM & SCP 2023. Sport Toekomstverkenning, ‘Een sportiever Nederland’. Trendscenario: vrijwilligerswerk].

Aan de aanbodkant zien we dat er de afgelopen jaren veel sport- en beweegaanbieders bij zijn gekomen, die veelal in de openbare buitenruimte actief zijn, zoals bijvoorbeeld bootcamp of de urban sporten. In Roermond is een vergelijkbare trend zichtbaar. De populariteit van ongeorganiseerd of anders georganiseerd sporten neemt ook in Roermond toe.

1.5 Bewegen als medicijn

Mensen brengen veel tijd zittend door. We zien dat dit leidt tot beweegarmoede met alle gevolgen van dien. Als we kijken naar de motorische ontwikkeling van kinderen, zien we dat deze door de tijd heen steeds verder afneemt. Uit een onderzoeksrapport van de Onderwijsinspectie uit 2018 blijkt dat de bewegingsvaardigheden van groep acht-ers op vijf van de acht gemeten onderdelen zijn afgenomen over een periode van tien jaar. Dit is een trend die grote consequenties heeft voor de algehele gezondheid en het welbevinden op langere termijn. Bovendien kan deze leiden tot hogere zorgkosten. [Bron: Alles over sport (2022). Basisschoolleerlingen minder bewegingsvaardig: vakleerkrachten gewenst.]

In 2022 concludeerde de Nederlandse Sportraad, de Onderwijsraad en de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving in een gezamenlijk advies dat het nodig is om meer aandacht te geven aan bewegen en sporten op school, zowel binnen als buiten de gymles. Bewegen en sporten zijn niet alleen belangrijk voor gezondheid, maar dragen ook bij aan de bredere onderwijsdoelen van kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming en aan het stimuleren van cognitieve functies. [Bron: Nederlandse Sportraad]

1.6 Coalitieakkoord zet in op een beweegvriendelijke openbare ruimte

Het Coalitieakkoord 2022-2026 van Roermond legt nadruk op het creëren van een beweegvriendelijke openbare ruimte onder het thema ‘De stad van goud, groen en blauw’. Sport en beweging zijn onmisbaar voor een gezonde, ontspannen en hechte samenleving. Iedereen in Roermond moet actief kunnen deelnemen aan sport, spel en activiteiten, en daarom omarmt de coalitie ook nieuwe en innovatieve manieren van bewegen. Voor kinderen wordt volop ingezet op toegang tot sport, cultuur en alle voorzieningen die hen helpen succesvol op te groeien. De

groene ruimtes worden actief benut voor sport en spel, maar ook voor nieuwe culturele evenementen, waarmee de stad haar leefbaarheid en vitaliteit verder versterkt.

2.1 Knoppen om aan te draaien

Op basis van objectieve indicatoren ligt de grootste opgave in de wijken Roermond Oost, Donderberg, Roermond Zuid en Centrum. In bijlage 3 is de beoordelingsmatrix opgenomen, inclusief toelichting van de criteria. Op basis van deze beoordeling is het logisch om juist in deze wijken te starten met de uitvoering. Dit zorgt voor maximale impact op plekken waar de behoefte het grootst is. De commissie kan hierin bijsturen door de volgorde of het aantal wijken aan te passen, afhankelijk van de beschikbare middelen en ambitie.

Daarnaast is het verstandig om binnen deze periode één grote multifunctionele ontmoet- en beweeglocatie te realiseren. Zo'n centrale plek stimuleert beweging, ontmoeting en sociale samenhang – ook wijkoverstijgend – en draagt bij aan een gezonde leefomgeving. Door te starten met één locatie blijft de ambitie behapbaar, wordt de uitvoerbaarheid vergroot en ontstaat er een inspirerend voorbeeld voor verdere ontwikkeling.

2.2 Onvoldoende passend aanbod sport- en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte

Er is een groot aanbod aan speelvoorzieningen in de wijken, en daarnaast zijn er enkele sportvoorzieningen aanwezig zoals het Cruyff Court en de Skatebaan een de burgemeester Geuljanslaan. De sportvoorzieningen geven voor een deel invulling aan de behoeftes voor sportplekken in de buitenruimte. Echter zijn er ook verbeterpunten en is ook op andere plekken in de gemeente behoefte aan dergelijke grotere sport- en beweeglocaties.

Om het aanbod aan sport- en ontmoetingsplekken te vergroten wordt ingezet op het bewandelen van twee sporen:

1. Toevoegen van sport-, beweeg- en ontmoetingsvoorzieningen aan het bestaande areaal speelplekken. Daarbij is gekeken naar de beschikbaarheid van ruimte. Daaruit is naar voren gekomen dat er een drie-deling te maken is van de bestaande speelplekken:
    a. Speelplekken < 3000 m^2: deze zijn veelal optimaal ingericht met betrekking tot de beschikbare ruimte en bieden onvoldoende mogelijkheden voor het toevoegen van aanvullende voorzieningen
    b. Speelplekken 3000 >< 6000 m^2: deze locaties zijn vaak ruimer opgezet en bieden ruimte voor het toevoegen van ontmoetingsfuncties
    c. Speelplekken > 6000 m^2: deze locaties bieden mogelijkheden voor het toevoegen van ontmoetingsfuncties en sportvoorzieningen. Sportvoorzieningen vragen om meer ruimte, vanwege de benodigde (veiligheids-) ruimte rondom de voorzieningen, zeker in relatie tot de aanwezig speelvoorzieningen.
2. Het investeren in grote, multifunctionele beweegplekken, zoals een Skills Garden, als aanvulling op het bestaande spelaanbod stimuleert de gemeente een gezonde, actieve levensstijl en spelen in op de behoefte aan ongeorganiseerd sporten. Deze plekken zijn toegankelijk voor iedereen en worden gebruikt door verschillende doelgroepen, zoals zorg, onderwijs en buurtinitiatieven, wat de maatschappelijke waarde vergroot.

De voorzieningen benutten de ruimte efficiënt, vooral in dichtbebouwde wijken, en kunnen klimaatadaptieve elementen bevatten zoals groen en wateropvang. Door hun omvang en aantrekkingskracht functioneren ze als sportieve en sociale ontmoetingsplekken voor inwoners uit de hele stad en daarbuiten, wat bijdraagt aan levendigheid en de lokale economie. Intensief gebruik zorgt bovendien voor sociale controle en minder vandalisme.

Grotere multifunctioneel ingerichte ruimten voor sport, spelen, bewegen en ontmoeten zullen van ’s ochtends tot ’s avonds gebruikt worden door diverse doelgroepen. Een voordeel hiervan is dat er sprake is van sociale controle omdat de ruimten veel gebruikt worden, waardoor de kans op vernielingen kleiner wordt.

2.3 Bereikbaarheid en veiligheid

Tijdens de sessies met interne en externe stakeholders is meerdere keren aangegeven dat de bereikbaarheid en toegankelijkheid van speelplekken beter kan en is benoemd dat het versterken van de sociale veiligheid ongewenste zaken als vandalisme en overlast kan verminderen.

Investeren in bereikbare en veilige speel-, sport- en beweegplekken zorgt ervoor dat iedereen – ongeacht leeftijd, beperking of achtergrond – toegang heeft tot een gezonde leefomgeving. Veilige fiets- en looproutes verlagen de drempel om buiten te bewegen, terwijl goed ingerichte plekken met sociale controle het risico op ongevallen en overlast verkleinen. Dit bevordert een inclusieve, leefbare stad waarin bewegen en ontmoeten vanzelfsprekend zijn en de openbare ruimte bijdraagt aan gezondheid en welzijn.

2.4 Vergroten (sociale) veiligheid

Om de speel-, beweeg- en ontmoetingsplekken goed te laten functioneren is het belangrijk dat er aandacht is voor de sociale en fysieke veiligheid. Adequaat beheer is nodig om de veiligheid in de openbare ruimte en daarmee ook van de openbare speel, beweeg-, en ontmoetlocaties te vergroten en te borgen. Beheer kost geld en daar dient op voorhand rekening mee gehouden te worden. De beheerkosten moeten daarom van begin af aan mee worden genomen, aansluitend op de inrichting en de omvang van (nieuwe) locaties.

Naast de fysieke- is ook de sociale veiligheid van belang voor aantrekkelijke en functionele speel, beweeg-, en ontmoetlocaties. Het vergroten van sociaal toezicht op deze locaties draagt daaraan bij. Binnen het huidige aanbod speellocaties zijn er plekken die niet functioneren en voor ongewenste situaties zorgen, doordat er geen of onvoldoende sociale controle is. Deze locaties zorgen nu voor overlast voor de buurt. Daarom sturen we op onderzoek naar verbetermogelijkheden wat betreft sociaal toezicht. De maatregelen uit dit onderzoek worden vervolgens uitgevoerd

2.5 Maatschappelijke opbrengsten van sporten en bewegen

De afgelopen jaren is berekend dat de Social Return on Investment (SROI) van sporten en bewegen in Nederland naar schatting 1 op 2,7 bedraagt. Dat houdt in dat de maatschappelijke opbrengsten ruim 2,7 keer hoger zijn dan de investeringen die erin worden gedaan. De vijf grootste opbrengstposten, uitgedrukt in euro's, zijn: een betere kwaliteit van leven, minder ziekteverzuim, meer arbeidsproductiviteit, minder zorgkosten en een hogere levensverwachting. [Rebel (2019). De Social Return On Investment (SROI) van sport en bewegen].

Ook voor enkele specifieke sport- en beweegactiviteiten zijn de maatschappelijke baten in beeld gebracht. Zo heeft Europees onderzoek berekend dat iedere extra gewandelde kilometer een maatschappelijke winst oplevert van ongeveer €0,37. Dat betekent dat als iedere inwoner van Roermond 1 km per dag extra zou lopen, de jaarlijkse maatschappelijke baten voor de stad € 10,97 mln. bedragen. De bevindingen onderschrijven dat investeren in maatregelen gericht op sport- en beweegstimulering belangrijk zijn voor de toekomst van de stad.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Sociale en inclusieve uitdagingen

De veranderende manier waarop mensen bewegen en sporten brengt een onzekerheid met zich mee. De trend van individueel en ongeorganiseerd sporten vraagt om flexibele voorzieningen, maar het blijft de vraag of deze ook daadwerkelijk optimaal worden benut. Sommige doelgroepen, zoals ouderen of mensen met een beperking, kunnen minder snel de overstap maken naar deze nieuwe manier van sporten en bewegen. Dit vraagt om aanvullende stimulering, bijvoorbeeld door laagdrempelige activiteiten of begeleiding te faciliteren. Hierin voorziet het uitvoeringsprogramma, echter zal met de uitvoering hiervan bekeken moeten worden of de gewenste effecten worden behaald.

Bij burgerparticipatie zonder een representatieve samenstelling van de wijk bestaat het risico dat niet alle behoeften en belangen worden meegenomen. Dit kan leiden tot ongelijkheid in voorzieningen en weerstand van inwoners die zich niet gehoord voelen. Een eenzijdige vertegenwoordiging kan bovendien zorgen voor belangenverstrengeling of disproportionele

invloed van bepaalde groepen. Hierdoor wordt het draagvlak voor het beleid kleiner en kunnen plannen vertraging oplopen. Actieve en inclusieve participatiemethoden zijn nodig om dit risico te beperken en écht wijkgerichte oplossingen te creëren.

1.2 Gedrags- en gebruiksrisico's

Hoewel goed ingerichte openbare ruimten kunnen bijdragen aan een prettige leefomgeving, bestaat het risico dat sommige locaties door hangjongeren, vandalisme of andere vormen van overlast minder toegankelijk worden voor bepaalde groepen. Dit kan leiden tot een afname van gebruik en kan de positieve effecten van het beleid beperken. Extra maatregelen, zoals sociale controle of buurtbetrokkenheid, zijn noodzakelijk om deze plekken aantrekkelijk en veilig te houden.

1.3 Duurzaamheid en ruimtelijke uitdagingen

Met het nieuwe beleid willen we toewerken naar een breed aanbod aan speel-, beweeg- en ontmoetingsvoorzieningen in de openbare ruimte. Echter heeft niet elke wijk de ruimte om (volledig) aan de behoeftes en ambities te voldoen. De beschikbare ruimte bepaald of er op het bestaande aanbod voorzieningen kunnen worden toegevoegd die de toegankelijk zijn voor alle doelgroepen. Ook is de vraag of er voldoende ruimte aanwezig is om een nieuwe grotere locaties aan te leggen, mede vanwege de concurrentie van andere ruimtelijke uitdagingen die de gemeente Roermond kent. Dit kan leiden tot ongelijkheid in toegang tot sport- en ontmoetingsplekken, wat juist haaks staat op het uitgangspunt van inclusiviteit en gelijke kansen voor alle inwoners die we met het beleid willen bereiken. Daarom is het van belang om binnen een wijk te zoeken naar koppelkansen met andere opgaves.

2.1 Financiële en organisatorische uitdagingen

Een belangrijk aandachtspunt is de financiële continuïteit van het beleid. Hoewel de gemeente met het nieuwe beleid investeert in het kwalitatief versterken van speel-, beweeg- en ontmoetingsaanbod, kunnen toekomstige financiële tegenvallers ertoe leiden dat verdere ontwikkeling of uitbreiding onder druk komt te staan. Daarnaast kunnen politieke verschuivingen invloed hebben op de prioritering van deze investeringen, waardoor de langetermijnvisie niet gegarandeerd is. Zeker met de komende gemeenteraadverkiezingen en de onduidelijke financiële bijdrage vanuit het Rijk kan dit tot aanpassingen in de ambities betekenen.

Voorgesteld wordt om de meerjarige impact van dit voorstel via het reguliere begrotingsproces mee te nemen. Dit betekent dat de vraag naar extra middelen zal worden meegenomen als urgente ontwikkeling in het begrotingsproces 2026. Mocht de gemeenteraad hiermee niet instemmen, dan betekent dit dat slechts gedeeltelijke uitvoering kan worden gegeven aan het uitvoeringsprogramma.

Daarnaast vraagt de uitvoering van het uitvoeringsprogramma ook inzet van de gemeentelijke organisatie. De beschikbare capaciteit en personele inzet kan de uitvoering van de maatregelen onder druk zetten. Dit kan leiden tot vertragingen in de uitvoering en een verminderde kwaliteit van projecten. Daarnaast vraagt het uitvoeringsprogramma om coördinatie tussen verschillende afdelingen, wat extra afstemming en samenwerking vereist. Als er onvoldoende expertise of menskracht beschikbaar is, kan dit ten koste gaan van de effectiviteit en consistentie van het beleid. Tijdige opschaling, duidelijke taakverdeling en eventueel externe ondersteuning zijn nodig om deze risico's te beperken.

2.2 Risico voor niet halen ambities en doelen

Geadviseerd wordt om in de eerste 5 jaar maatregelen te treffen in de vier wijken waar de meeste behoefte ligt en de impact het grootst is. In het vijfde jaar volgt een evaluatie, waarop voor de volgende 5 jaar een uitvoeringsprogramma wordt opgesteld. Wanneer wordt afgeweken van dit advies en bijvoorbeeld 3 of 2 wijken worden aangepakt (in plaats van de voorgestelde 4), is het niet haalbaar om in de beleidsperiode (2026-2035) voor alle wijken maatregelen te nemen. Daarmee zal het beleid niet voor de gehele gemeente het gewenste effect hebben.

2.3 Samenhang van maatregelen en kosten

De financiële paragraaf is opgebouwd uit vier kostenposten:

- Investering in fysieke maatregelen,

- Studie- en onderzoeksprojecten,
- Beheer- en onderhoudskosten

Wanneer de kostenposten afzonderlijk van elkaar worden beoordeeld, ontstaat het risico dat de onderlinge samenhang en afhankelijkheden niet goed in beeld zijn. Dit kan leiden tot een vertekend beeld van de totale kosten en de haalbaarheid van het uitvoeringsprogramma. De verschillende posten zijn inhoudelijk met elkaar verbonden.

Fysieke maatregelen brengen structurele beheer- en onderhoudskosten met zich mee. Als deze niet gezamenlijk worden bekeken, bestaat de kans dat de langetermijneffecten worden onderschat. Ook kunnen hierdoor verkeerde prioriteiten worden gesteld, terwijl deze zonder bijbehorende studies of onderhoud weinig effectief zijn. Bovendien vergroot dit de kans op financiële tegenvallers op termijn, wanneer bijvoorbeeld noodzakelijke vervangingen niet zijn meegenomen.

Historisch overzicht

6-7-2023: Tijdens de raadvergadering is de Motie spelen, sporten en ontmoeten in de buitenlucht (23M28) unaniem aangenomen door de gemeenteraad.

7-5-2024: De gemeenteraad is met een RIB geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de uitwerking van de motie en is ze meegenomen in het vervolg.

19-11-2024 Er heeft er een consultatiebijeenkomst (werksessie) met raad- en commissieleden plaatsgevonden

Financiële gevolgen

Voor de uitvoering van het beleid *Spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte* in de periode 2026–2030 wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld. De kosten zijn verdeeld over drie hoofdonderdelen:

1. Fysieke maatregelen: Hieronder valt o.a. de instandhouding van speelvoorzieningen, het versterken van het aanbod van bewegen en ontmoeten en investeringen voor de uitbreiding van grotere hoogwaardige speel-, beweeg- en ontmoetvoorzieningen
2. Proces: Het uitvoeren van beleid, het realiseren, beheren en vervangen van voorzieningen maar ook de activatie middels programmering vragen om personele inzet.
3. Studie: Vanuit de ambities zijn er kansen voor de openbare ruimte. Met eenmalige investeringen worden deze kansen nader onderzocht.

Het beleid wordt opgesteld voor 10 jaar. Voor de eerste vijf jaar (2026-2030) wordt nu een uitvoeringsprogramma opgesteld. In het vijfde jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden, waarna een uitvoeringsprogramma wordt opgesteld voor de periode 2031-2035.

Het toevoegen van voorzieningen voor bewegen en ontmoeten aan de bestaande speelvoorzieningen in de wijken Roermond Oost, Donderberg, Roermond Zuid en Centrum zou leiden tot het volgende effect op het begrotingssaldo:

	2026	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Investering fysieke maatregelen*	€ 78.000,00	€ 78.000,00	€ 78.000,00	€ 78.000,00	€ 78.000,00
Aanpassing reguliere budgetten					
Afschrijving	€ 0,00	€ 5.200,00	€ 10.400,00	€ 15.600,00	€ 20.800,00
Rente	€ 0,00	€ 585,00	€ 1.131,00	€ 1.638,00	€ 2.106,00
Studie- en onderzoeksprojecten	€ 15.900,00	€ 15.900,00	€ 15.900,00	€ 15.900,00	€ 15.900,00
Beheerkosten	€ 0,00	€ 8.000,00	€ 11.000,00	€ 14.000,00	€ 20.000,00
Effect op begrotingssaldo	**€ 15.900,00**	**€ 29.685,00**	**€ 38.431,00**	**€ 47.138,00**	**€ 58.806,00**

** De investering fysieke maatregelen wordt opgenomen op de investeringsplanning. Het effect van deze investering op het begrotingssaldo bestaat uit afschrijving (15 jaar) en rente (0,75%). Deze worden niet ten laste van het begrotingssaldo gebracht.*

Het realiseren van één grote, multifunctionele beweeg- en ontmoetlocatie zou leiden tot een aanvullend effect op het begrotingssaldo:

	2026	2027	2028	2029	2030
Investering fysieke maatregelen*	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 417.000,00	€ 0,00
Aanpassing reguliere budgetten					
Afschrijving	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 27.800,00
Rente	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 3.127,50
Beheerkosten	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 21.000,00
Effect op begrotingssaldo	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 51.927,50**

** De investering fysieke maatregelen wordt opgenomen op de investeringsplanning. Het effect van deze investering op het begrotingssaldo bestaat uit afschrijving (15 jaar) en rente (0,75%). Deze worden niet ten laste van het begrotingssaldo gebracht.*

In bijlage 2 is een kostenoverzicht opgenomen waarin per wijk de financiële gevolgen zijn weergegeven.

De geadviseerde keuzes geven richting aan de verdere uitwerking van het beleid, maar zijn nog geen definitief besluit voor het beleid Spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte. Deze worden verder uitgewerkt in het definitieve beleid met uitvoeringsprogramma dat ter vaststelling wordt behandeld in de raadsvergadering van september 2025. Via de begroting 2026 worden de extra benodigde middelen als urgente ontwikkeling opgevoerd. Indien de raad anders besluit in november bij de begrotingsbehandeling, dan heeft dit consequenties voor de uitvoering van het beleid.

Voor de dekking van de incidentele kosten wordt jaarlijks de koppeling gezocht met andere programma's en projecten. Echter geldt voor de aanvullende fysieke maatregelen dat dit een investering betreft, daarom dient hiervoor de investeringsplanning aangepast te worden. Ook hebben deze maatregelen effect op het beheer- en onderhoud van de voorzieningen en de vervangingsopgave. Bij de berekening van de kosten is er rekening mee gehouden dat van de aanvulling/ omvorming van de speellocaties 15% gedekt wordt vanuit het bestaande budget.

Omdat de invulling wijkgericht samen met inwoners wordt uitgewerkt, is het nu nog niet mogelijk alle investeringen exact te bepalen. Om toch een reële kosteninschatting te maken, is gewerkt met kengetallen per type maatregel. Daarbij is rekening gehouden met efficiënte inzet en overlap met bestaande vervangingsbudgetten. De uitgangpunten voor de kostenindicatie zijn voor fysieke maatregelen gebaseerd op kengetallen voor de fysieke maatregelen (zoals sport- en beweegvoorzieningen, elementen voor ontmoeten en groen) en de beschikbare oppervlakte in te richten openbare ruimte voor bewegen en ontmoeten. Op basis hiervan is een doorvertaling gemaakt naar investeringskosten en kosten beheer en onderhoud. De studie- en onderzoeksmaatregelen worden in de eerste uitvoeringstermijn uitgevoerd, en gefinancierd vanuit regulier budget. Bedragen zijn gebaseerd op ervaringscijfers.

Communicatie en participatie

In de eerste fase van het traject hebben we bij een brede groep stakeholders inbreng opgehaald. Dit hebben we gedaan bij interne afdelingen en bij externe partijen. We zijn het traject begonnen met gecombineerde in- en externe werksessies waaraan naast collega's van de clusters Projecten Omgeving (PO), Beheer Openbare Ruimte (BOR), Wijkregie, Sportservice, Toezicht en Handhaving (VTH) en Ontwikkeling Opgaven (OO) ook Wel.kom en de jeugd- en seniorenraad hebben deelgenomen.

In de verdere uitwerking van het beleid worden de betrokken afdelingen en externe partijen de mogelijkheid gegeven om feedback te geven op het definitieve concept. Daarmee zorgen we

voor een breed gedragen, inhoudelijk sterk beleidsdocument met realistisch uitvoeringsprogramma.

Uitvoering en evaluatie

Aan de hand van de gekozen richting wordt het beleid voor Spelen, bewegen en ontmoeten de komende twee maanden verder uitgewerkt. Het college neemt uiterlijk 1 juli 2025 een besluit over het eindconcept van het Beleid voor Spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte. Deze datum vormt de deadline voor het begrotingsvoorstel 2026. In de vergadering van 18 september volgt de besluitvorming over het nieuwe beleid in de gemeenteraad. Eventuele afwijkingen in het raadsbesluit van september ten opzichte van het begrotingsvoorstel worden als wijziging meegenomen bij de begrotingsbehandeling in november.

Bijlagen

Bijlage 1	Keuzenotitie Spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte – Kragten.
Bijlage 2	Beoordelingsmatrix
Bijlage 3	Wijkgerichte aanpak
Bijlage 4	Motie ‘Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenlucht’ (23M28)

VERZOEK COLLEGE

1. Kennis te nemen van de inhoud van de Keuzenotitie en bijgevoegde bijlages
2. In te stemmen met de koers waarin het bestaande speelruimteplan wordt vervangen door een breed, integraal beleid dat aansluit bij de actuele opgaven van onze stad. Deze koers legt de basis voor een gezonde, inclusieve en sociale leefomgeving waarin de openbare ruimte uitnodigt tot ontmoeting en beweging.
3. Zich uit te spreken over de gewenste ambitie in de uitvoering. Voorgesteld wordt om te starten in vier wijken waar de behoefte het grootst is: Roermond Oost, Donderberg, Roermond Zuid en Centrum. Daarnaast adviseert het college om aanvullend te investeren in één grote, multifunctionele beweeg- en ontmoetlocatie, vormgegeven volgens het Athletic Skills Model. Deze locatie fungeert als inspirerend voorbeeld van een toegankelijke en veelzijdige publieke ruimte die dagelijks door diverse doelgroepen gebruikt kan worden.